

LIETUVOS RESPUBLIKOS KONKURENCIJOS TARYBA

NUTARIMAS

DĖL PROCEDŪROS NAGRINĖJANT PRANEŠIMĄ APIE KONCENTRACIJĄ UAB AL HOLDINGUI ĮSIGYJANT IKI 100 PROC. UŽDAROSIOS AKCINĖS BENDROVĖS „HUMANITAS“ AKCIJŲ NUTRAUKIMO

2013 m. spalio 11 d. Nr. 1S-144
Vilnius

Lietuvos Respublikos konkurencijos taryba (toliau – Konkurencijos taryba) 2013 m. spalio 11 d. posėdyje išnaginėjo klausimą dėl procedūros nagrinėjant pranešimą apie koncentraciją UAB AL holdingui įsigyjant iki 100 proc. uždarnosios akcinės bendrovės „Humanitas“ (toliau – UAB „Humanitas“) akcijų nutraukimo.

Konkurencijos taryba n u s t a t ė:

(1) 2013 m. gegužės 16 d. Konkurencijos taryboje gautas UAB AL holdingo (kodas 302288643) pranešimas apie koncentraciją, įsigyjant iki 100 proc. UAB „Humanitas“ (kodas 233990960) akcijų¹. 2013 m. birželio 12 d. apie gautą pranešimą apie koncentraciją buvo paskelbta Konkurencijos tarybos interneto svetainėje. Pranešimo apie koncentraciją nagrinėjimas buvo pratęstas Konkurencijos tarybos 2013 m. liepos 11 d. nutarimu Nr. 1S-91² Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo³ (toliau – Konkurencijos įstatymas) 11 straipsnio 2 dalyje numatytam laikotarpiui.

(2) Nagrinėjant pranešimą apie koncentraciją buvo apklausti koncentracijoje dalyvaujantys asmenys, Lietuvos knygų leidėjai, didmenine ir mažmenine knygų prekyba užsiimantys asmenys, pagrindinės ir vidurinės mokyklos, progimnazijos ir gimnazijos, prekybos ir pramogų centrų valdytojai, maisto produktų ir kasdienio vartojimo prekių mažmeninės prekybos tinklai bei kiti asmenys.

(3) Pranešimo apie koncentraciją nagrinėjimo metu buvo gautos Lietuvos Respublikos Seimo narių, uždarnosios akcinės bendrovės „Vagos prekyba“ (toliau – UAB „Vagos prekyba“), Lietuvos mažų ir vidutinių leidėjų asociacijos (toliau – LMVLA) bei LIETUVOS LEIDĖJŲ ASOCIACIJOS (toliau – LLA) nuomonės, kad dėl numatomos vykdyti koncentracijos galėtų būti sustiprinta dominuojanti padėtis Lietuvos knygų mažmeninės prekybos rinkoje ir specializuotos edukacinės ir mokomosios literatūros rinkoje Vilniuje ir Kaune, leidėjams gali būti sukurtos prastesnės platinimo, pardavimo ir atsiskaitymo sąlygos, o įsigyjantis ūkio subjektas sustiprins savo derybinę galią ir bus apribota konkurencija atitinkamoje rinkoje⁴.

(4) Nagrinėjant pranešimą apie koncentraciją buvo surinkti koncentracijos vertinimui reikšmingi duomenys ir atliktas preliminarus koncentracijos vertinimas. Minėtas vertinimas išdėstytas šio nutarimo 5 – 72 pastraipose.

1. Koncentracijoje dalyvaujantys ūkio subjektai ir jų vykdoma ūkinė veikla

(5) Vadovaujantis Konkurencijos įstatymo 8 straipsnio 2 dalies 2 punktu ir Pranešimo apie koncentraciją pateikimo, nagrinėjimo ir bendrųjų pajamų apskaičiavimo tvarkos (toliau – Pranešimo

¹ Bylos 1 tomas, 1-174 lapai; 2 tomas, 1-181 lapai; 3 tomas, 1-81 lapai.

² Bylos 3 tomas, 110 lapas.

³ Žin., 1999, Nr. 30-856; 2012, Nr. 42-2041.

⁴ Bylos 4 tomas, 117-119 lapai; 8 tomas, 204-210 lapai; 16 tomas, 82-89, 178 lapai.

apie koncentraciją tvarka), patvirtintos Konkurencijos tarybos 2000 m. balandžio 27 d. nutarimu Nr. 45⁵, 6.1 punktu, pranešimo apie koncentraciją nagrinėjimo tikslais koncentracijoje dalyvaujančiais ūkio subjektais laikomi kontrolę įgyjantis ūkio subjektas – UAB AL holdingas, ir ūkio subjektas, kurio kontrolė įgyjama – UAB „Humanitas“.

(6) Nustatyta, kad koncentracijoje dalyvaujančių ir su jais susijusių ūkio subjektų suminės bendrosios pajamos viršija Konkurencijos įstatymo 8 straipsnyje nustatytas koncentracijos priežiūros ribas, t. y. ir koncentracijoje dalyvaujančių bei su jais susijusių ūkio subjektų suminės bendrosios pajamos paskutiniiais prieš koncentraciją metais buvo didesnės nei 50 mln. litų; ir kiekvieno atskirai – buvo didesnės nei 5 mln. litų.

(7) Įsigyjančio ūkio subjekto, UAB AL holdingo, pagrindinė veikla – kontroliuojamų bendrovių valdymo (holdingo) veikla. UAB AL holdingas priklauso susijusių ūkio subjektų grupei, kurią taip pat sudaro UAB „Alma littera“, UAB ALG knygynai, UAB „Alma littera sprendimai“, uždaroji akcinė bendrovė „Šviesa“ (toliau – UAB „Šviesa“), UAB „ALG logistika“, UAB „AL valda“ bei kitos įmonės (toliau – AL grupė)⁶.

(8) Nustatyta, kad su UAB AL holdingu susiję ūkio subjektai užsiima įvairia ūkine veikla Lietuvoje. Pavyzdžiui, UAB „Alma littera“ vykdo knygų leidybą ir prekybą; UAB ALG knygynai vykdo mažmeninę knygų prekybą; UAB „Šviesa“ vykdo vadovėlių ir mokomosios literatūros leidybą ir prekybą; UAB „Alma littera sprendimai“ atlieka konferencijų įrangos, interaktyvių ir mokymo technologijų sistemų projektavimą bei vykdo prekybą knygomis; UAB „ALG logistika“ teikia logistikos paslaugas ir kita⁷.

(9) Įsigyjamą ūkio subjekto, UAB „Humanitas“, pagrindinė veikla yra užsienio knygų importas ir platinimas Lietuvoje⁸. UAB „Humanitas“ nepriklauso susijusių ūkio subjektų grupei.

(10) Atsižvelgiant į tai, kad numatoma vykdyti koncentracija yra susijusi su koncentracijoje dalyvaujančių ir su jais susijusių ūkio subjektų veikla vykdant knygų prekybą, pranešimo apie koncentraciją nagrinėjimo metu buvo nagrinėta ši ūkinės veiklos sritis.

2. *Knygų prekyba Lietuvoje*

(11) Pranešimo apie koncentraciją nagrinėjimo metu nustatyta, kad didmeninę ir mažmeninę knygų prekybą Lietuvoje vykdo leidyklos, didmenine prekyba užsiimančios ūkio subjektai, knygynai, internetiniai knygynai, maisto produktų ir kasdienio vartojimo prekių mažmeninės prekybos tinklai, spaudos kioskai, degalinės.

(12) Šiuo metu Lietuvoje veikia apie 440 leidyklų, kurios paprastai yra specializuotos ir leidžia tik tam tikrų kategorijų knygas, pavyzdžiui, juridinę, medicininę, verslo literatūrą⁹. Leidyklos taip pat vykdo ir didmeninę, ir mažmeninę savo leistų knygų prekybą įvairiais kanalais: per sau priklausančius knygynus ar kitus knygynus, leidyklos internetinį knygyną (internetu svetainę) arba kitus internetinius knygynus, knygų didmenine prekyba užsiimančius ūkio subjektus ar tiesiogiai vartotojams, pavyzdžiui, mokykloms viešųjų pirkimų būdu¹⁰. Leidyklos naudoja ir įvairius atsiskaitymo už knygas būdus, pavyzdžiui, konsignacinį atsiskaitymą (su leidykla platintojas atsiskaito pardavęs knygas), išankstinį atsiskaitymą (knygos platintojui parduodamos už jas atsiskaitymą iš anksto), viso knygų tiražo pardavimą be gražinimo teisės ir kitus būdus.

(13) Didmeninę knygų prekybą Lietuvoje vykdo šie pagrindiniai ūkio subjektai: UAB „Alma littera sprendimai“, uždaroji akcinė bendrovė „Medipresa“, UAB Press Express, UAB „SHI“, UAB „JANA SETA“, uždaroji akcinė bendrovė „Daisena“, UAB „VIPsupply“ ir kiti. Jie atstovauja tam tikras leidyklas ir užsiima knygų perpardavimu. Pranešimo apie koncentraciją nagrinėjimo metu nustatyta, kad paprastai didmeninę knygų prekybą vykdantys ūkio subjektai knygas tiekia maisto

⁵ Žin., 2000, Nr. 38-1084; 2005, Nr. 14-469.

⁶ Bylos 1 tomas, 5 lapas.

⁷ Bylos 1 tomas, 5, 11 lapai.

⁸ Bylos 1 tomas, 8 lapas.

⁹ Bylos 1 tomas, 11 lapas.

¹⁰ Bylos 4 tomas, 11, 18, 35, 47, 66 lapai; 9 tomas, 4 lapas.

produktų ir kasdienio vartojimo prekių mažmeninės prekybos tinklams, tačiau knygas gali tiekti ir kitiems mažmenine knygų prekyba užsiimantiems ūkio subjektams, pavyzdžiui, knygynams¹¹.

(14) Lietuvoje veikia du pagrindiniai mažmeninės prekybos knygomis knygynų tinklai: AL grupei priklausantis įmonės UAB ALG knygynai valdomas 32 knygynų tinklas „Pegasas“ bei UAB „Vagos prekyba“ priklausantis 33 knygynų tinklas „Vaga“¹². Taip pat veikia daug mažesnių knygynų tinklų arba pavienių knygynų: UAB „Knygų namai LT“, kuriai priklauso 11 knygynų; uždaroji akcinė bendrovė „ROTAS“ (toliau – UAB „Rotas“), kuriai priklauso 6 knygynai; UAB „Humanitas“, kuriai priklauso 6 knygynai; UAB „LITTERULA“ (toliau – UAB „Litterula“), kuriai priklauso 2 knygynai; uždaroji akcinė bendrovė „Vilniaus centrinis knygynas“ (toliau – UAB Vilniaus centrinis knygynas“), Knygynas Eureka!, UAB (toliau – UAB „Eureka“), UAB „SOFOKLIS“ (toliau – UAB „Sofoklis“), uždaroji akcinė bendrovė „Centrinis knygynas“ (toliau – UAB „Centrinis knygynas“) ir kt. Paprastai knygynai siūlo įvairių knygų asortimentą, tačiau yra knygynų, parduodančių tik specializuotą literatūrą, pavyzdžiui, knygynas UAB „Homo sapiens“, prekiaujantis knygomis rusų kalba, knygynas UAB „Litterula“, prekiaujantis literatūra kalbų mokymui, UAB „Knygos namai“ knygynas, prekiaujantis skaitytomis knygomis¹³. Taip pat nustatyta, kad dalis knygynus valdančių ūkio subjektų vykdo ne tik mažmeninę, bet ir didmeninę knygų prekybą, pavyzdžiui, UAB „Humanitas“, UAB „Litterula“ ar UAB „Rotas“.

(15) Lietuvoje knygas galima įsigyti ir iš internetinių knygynų. Kaip jau buvo minėta, internetiniuose knygynuose savo išleistas knygas siūlo įsigyti leidyklos, pavyzdžiui, Uždaroji akcinė bendrovė „BALTŲ LANKŲ“ leidyba (toliau – UAB „Baltos lankos“) knygas parduoda interneto svetainėje www.baltoslankos.lt, uždaroji akcinė bendrovė „TYTO ALBA“ – www.tytoalba.lt, UAB „Versus aureus“ leidykla – www.versus.lt ir kt. Internetu knygas parduoda ir knygynai, pavyzdžiui, UAB „Humanitas“ knygas parduoda interneto svetainėje www.humanitas.lt, UAB „Litterula“ – www.litterula.lt, UAB „Eureka“ – www.knygynas.biz, UAB „Rotas“ – www.rotas.lt ir kt. Tik internetu įvairių iš leidyklų ar didmenine prekyba užsiimančių ūkio subjektų įsigytas knygas parduoda, pavyzdžiui, UŽDAROJI AKCINĖ BENDROVĖ „PATOGU PIRKTI“ (toliau – UAB „Patogu pirkti“) knygas parduoda tik interneto svetainėje www.patogupirkti.lt, UAB „NESTANDARTINIAI SPRENDIMAI“ (toliau – UAB „Nestandartiniai sprendimai) – www.nestandartiniai.lt. Knygų galima įsigyti ir iš užsienio internetinių knygynų, kuriuose parduodamos knygos užsienio kalbomis, pavyzdžiui, www.amazon.com, www.bookdepository.com.

(16) Maisto produktų ir kasdienio vartojimo prekių mažmeninės prekybos tinklai, pavyzdžiui uždaroji akcinė bendrovė „Palink“ (toliau – UAB „Palink“), valdanti prekybos tinklą „IKI“, MAXIMA LT, UAB (toliau – UAB „Maxima“), valdanti prekybos tinklą „Maxima“, uždaroji akcinė bendrovė „RIMI LIETUVA“ (toliau – UAB „Rimi Lietuva“), valdanti prekybos tinklą „RIMI“, uždaroji akcinė bendrovė „NORFOS MAŽMENA“ (toliau – UAB „Norfos mažmena“), valdanti prekybos tinklą „NORFA“, užsiima maisto produktų bei kasdienio vartojimo produktų pardavimu, tačiau taip pat vykdo riboto kiekio tam tikrų kategorijų knygų (paprastai populiariosios gožinės, patarimų literatūros, vaikų literatūros) mažmeninę prekybą¹⁴. Paprastai šiems mažmeninės prekybos tinklams knygas tiekia didmeninę knygų prekybą vykdančys subjektai¹⁵.

(17) Mažmeninę knygų prekybą vykdo ir spaudos kioskai bei degalinės, tačiau juose parduodamas labai nedidelis tam tikrų kategorijų (pavyzdžiui, kelių eismo taisyklių, vaikiškos literatūros) knygų skaičius¹⁶.

¹¹ Bylos 4 tomas, 23, 28, 57, 69, 72, 86 lapai; 8 tomas, 37, 85 lapai.

¹² Bylos 1 tomas, 18 lapas. Prieiga per internetą: <http://www.vaga.lt/index.php?cid=62>.

¹³ Bylos 1 tomas, 11 lapas.

¹⁴ Bylos 4 tomas, 24, 28, 31, 55 lapai.

¹⁵ Bylos 4 tomas, 28, 33, 57, 69 lapai; Bylos 8 tomas, 46 lapas; Bylos 16 tomas, 138 lapas.

¹⁶ Bylos 4 tomas, 24 lapas.

3. *Su koncentracija susijusios atitinkamos rinkos*

(18) Nagrinėjant koncentracijos galimą įtaką konkurencijai yra vertinamos konkurencijos sąlygos su koncentracija susijusiose atitinkamose rinkose. Vadovaujantis Konkurencijos įstatymo 3 straipsnio 1 dalimi atitinkama rinka – tai tam tikros prekės rinka tam tikroje geografinėje teritorijoje. Pagal Konkurencijos įstatymo 3 straipsnio 3 ir 12 dalis prekės rinka suprantama kaip visuma prekių, kurios pirkėjų požiūriu yra tinkamas pakaitalas viena kitai pagal jų savybes, naudojimą ir kainas, o geografinė teritorija (geografinė rinka) – kaip teritorija, kurioje visi ūkio subjektai susiduria su iš esmės panašiomis konkurencijos sąlygomis tam tikroje prekės rinkoje ir kuri, atsižvelgiant į tai, gali būti atskiriama lyginant su greta esančiomis teritorijomis.

(19) Pranešimo apie koncentraciją nagrinėjimo metu nustatyta, kad koncentracijoje dalyvaujančių ir su jais susijusių ūkio subjektų veikla persidengia vykdant knygų prekybą, todėl praneštos koncentracijos nagrinėjimo tikslais buvo analizuojamos konkurencijos sąlygos ir kitos aplinkybės, susijusios su knygų mažmeninės prekybos veikla.

(20) Vertinant iš vartotojų pusės kiekviena atskira knyga ar tam tikrų kategorijų knygos nėra pakeičiamos viena kita, tačiau pranešimą apie koncentraciją teikiantis ūkio subjektas bei kiti ūkio subjektai, yra nurodę, kad knygos gali būti skirstomos į atskiras knygų kategorijas, pavyzdžiui, grožinė literatūra, knygoms vaikams, meno knygos, gidai ir vadovai, komiksai, mokyklinė literatūra, akademinė - profesinė literatūra ir pan.¹⁷. Įvertinus tai, kad koncentracijoje dalyvaujantys ir su jais susiję ūkio subjektai parduoda iš esmės visų nurodytų kategorijų knygas, pranešimo apie koncentraciją nagrinėjimo tikslais buvo vertinama, ar atskirų kategorijų knygos galėtų būti išskiriamos į atskiras rinkas.

(21) Nors UAB AL holdingas ir su juo susiję ūkio subjektai bei UAB „Humanitas“ vykdo iš esmės visų kategorijų knygų prekybą, atsižvelgus į mokyklinei literatūrai keliamus reikalavimus bei jos pardavimo galutiniams vartotojams ypatumus, bei atsižvelgus į tai, kad šie ir su jais susiję ūkio subjektai vykdo plataus asortimento knygų galutiniams vartotojams prekybą valdomuose mažmeninės knygų prekybos knygynuose tinkluose, pranešimo apie koncentraciją nagrinėjimo metu buvo nagrinėjama su šiomis prekybos knygomis sritimis susijusios rinkos ir kitos reikšmingos aplinkybės.

3.1. *Bendrojo ugdymo vadovėlių ir mokymo priemonių užsienio kalbai mokytis prekyba*

(22) Dauguma pranešimo apie koncentraciją nagrinėjimo metu apklaustų ūkio subjektų mokyklinę literatūrą išskyrė į atskirą knygų kategoriją¹⁸. Kadangi UAB „Humanitas“ parduoda tik užsienio kalbų mokymuisi skirtą mokyklinę literatūrą ir neparduoda mokyklinės literatūros, skirtos ne užsienio kalbų mokymuisi, pavyzdžiui, mokyklinės literatūros, skirtos matematikai, lietuvių kalbai, ir kitiems dalykams lietuvių kalba mokytis, pranešimo apie koncentraciją nagrinėjimo tikslais buvo vertinama, kokiai atitinkamai rinkai priklauso užsienio kalbų mokymuisi skirta mokyklinė literatūra. Kadangi UAB „Humanitas“ nevykdo vadovėlių ar kitos mokyklinės literatūros lietuvių kalba prekybos, koncentracijos nagrinėjimo tikslais nebuvo atskirai vertinama, kokiai atitinkamai rinkai priklausytų bendrojo ugdymo vadovėliai ir mokymo priemonės ne užsienio kalbų mokymuisi.

(23) Nustatyta, kad mokyklinei literatūrai, t.y. bendrojo ugdymo dalykų vadovėliams ir mokymo priemonėms, teisės aktai nustato tam tikrus turinio reikalavimus, o šios kategorijos knygų pardavimas pasižymi individualia schema, pardavimai yra sezoniški, be to, vadovėliai parduodami paprastai dideliais kiekiais iš karto.

(24) Bendrojo ugdymo dalyko vadovėlis – vadovėlis, skirtas konkrečiam ugdymo tarpsniui arba klasei, ugdymo sričiai, integruotam kursui, dalykui arba moduliui, o mokymo priemonės apibrėžiamos kaip tiesiogiai mokymui(si) ir ugdymui(si) reikalingos spausdintos ar skaitmeninės priemonės, daiktai, medžiagos ir įranga, mokinio darbo vietai įrengti bei mokymo priemonėms

¹⁷ Bylos 1 tomas, 13 lapas.

¹⁸ Bylos 4 tomas, 10, 13, 18, 20, 22, 29-30, 35, 38, 40-41, 55, 59, 65, 67, 71, 79, 85 lapai.

laikyti reikalingi baldai ir laboratoriniai baldai¹⁹. Vadovėlių papildančios (spausdintos ar skaitmeninės) mokymo priemonės yra priemonės, kurios papildo ir konkretizuoja vadovėlio medžiagą, skatina aktyvią mokinio veiklą, diferencijuoja užduotis, individualizuoja mokinių darbą atsižvelgus į jų gebėjimus, patirtį, mokymo stilių, ugdymo poreikius, polinkius ir interesus, padeda / sudaro galimybes mokytojui įvertinti mokinių pasiekimus ir patiems mokiniams įsivertinti savo rezultatus²⁰. Pranešimo apie koncentraciją nagrinėjimo metu nustatyta, kad pagal nustatytas procedūras teigiamai įvertinti vadovėliai ir vadovėlių komplektai²¹ (įskaitant ir skirtus užsienio kalboms mokytis) yra įtraukiami į Bendrojo ugdymo dalykų vadovėlių duomenų bazę²², kurios paskirtis – teikti informaciją apie ugdymo procese tinkamus naudoti vadovėlius ar vadovėlių komplektus. Mokymo priemonės, kurios nėra nei vadovėliai, nei vadovėlio komplekto dalys (pavyzdžiui, testų, skirtų brandos egzaminams pasiruošti, rinkiniai ir pan.) nėra vertinamos ir kaupiamos specialiose duomenų bazėse, tačiau jos taip pat gali būti naudojamos ugdymo procese. Be to, kiekvieno dalyko mokytojai, atsižvelgdami į mokyklos poreikius ir galimybes, parengia dalykui mokytis reikalingų priemonių sąrašus²³.

3.1.1. Bendrojo ugdymo vadovėlių ir mokymo priemonių užsienio kalbai mokytis pardavimai galutiniams vartotojams

(25) Pranešimo apie koncentraciją nagrinėjimo metu nustatyta, kad nors informacija apie ugdymo procese tinkamus naudoti vadovėlius ar vadovėlių komplektus yra kaupiama Bendrojo ugdymo dalykų vadovėlių duomenų bazėje, ūkio subjektai, užsiimantys šių mokymosi priemonių pardavimais Lietuvoje, siekia tiesiogiai mokytojams pristatyti savo siūlomus vadovėlius ir mokymo priemones²⁴. Mokytojams išsirinkus ir mokyklos direktoriui patvirtinus, iš kokių bendrojo ugdymo dalykų vadovėlių ir mokymo priemonių mokiniai ateinančiais mokslo metais mokysis, mažiausiai viena klasė tam tikrą laikotarpį bus mokoma būtent iš konkretaus leidėjo išleistų bendrojo ugdymo dalykų vadovėlių ir kitų mokymo priemonių. Konkrečius bendrojo ugdymo dalykų vadovėlius gali nupirkti mokyklos iš savo lėšų viešųjų pirkimo būdu arba patys mokiniai, kai mokykla jiems nurodoma, kokius bendrojo ugdymo vadovėlius ir kitas mokymo priemones įsigyti.

(26) Bendrojo ugdymo vadovėlius užsienio kalbai mokytis paprastai įsigyja mokyklos, o mokymo priemones užsienio kalbai mokytis mokiniai perka patys²⁵. Bet kuriuo atveju bendrojo ugdymo dalykų vadovėlių ir mokymo priemonių užsienio kalbai mokytis pirkimai yra labai glaudžiai susiję, nes šios prekės yra skirtos tam pačiam tikslui ir poreikiui tenkinti. Be to, kaip buvo minėta, mokyklai nusprendus, iš kokių vadovėlių ir mokymo priemonių toje mokykloje bus mokomasi, mokyklos arba mokiniai tokius vadovėlius ir/ar mokymo priemones turi įsigyti²⁶.

(27) Bendrojo ugdymo vadovėlius ir mokymo priemones užsienio kalbai mokytis Lietuvoje parduoda šie pagrindiniai ūkio subjektai: UAB „Litterula“, UAB „Humanitas“, UAB „Rotas“, UAB AL holdingas. Jie vadovėlius ir mokymo priemones užsienio kalbai mokytis parduoda ilgiau nei 10 metų²⁷, o 2012 m. jų parduotų prekių dalis sudarė apie 90 proc. visų Lietuvoje parduotų vadovėlių ir

¹⁹ Bendrojo ugdymo dalykų vadovėlių ir mokymo priemonių atitikties teisės aktams įvertinimo ir aprūpinimo jais tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. lapkričio 30 d. įsakymu Nr. V-2310 (Žin., 2011, Nr. 155-7372), 2 punktas.

²⁰ Švietimo aprūpinimo standartų, patvirtintų Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. gruodžio 12 d. įsakymu Nr. V-2368 (Žin., 2011, Nr. 155-7373), 13.2 punktas.

²¹ Vadovėlio komplektas – vadovėlis, mokytojo knyga ir vadovėlių papildančios mokymo priemonės, kurias sieja bendra sudarymo idėja, turinys ir metodinė struktūra. Cit. Op. 18

²² Bendrojo ugdymo dalykų vadovėlių duomenų bazės nuostatų, patvirtintų Švietimo ir mokslo ministerijos Švietimo aprūpinimo centro direktoriaus 2012 m. sausio 9 d. įsakymu Nr. V-04, 5 punktas.

²³ Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. gruodžio 12 d. įsakymo Nr. V-2368 „Dėl švietimo aprūpinimo standartų patvirtinimo“ 16 punktas.

²⁴ Bylos 1 tomas, 17 lapas.

²⁵ Bylos 1 tomas, 17, 18 lapai; 20 tomas, 11, 46 – 200 lapai; 21 tomas, 1-55, 61-62, 65-110 lapai.

²⁶ Bylos 1 tomas, 12 lapas; 16 tomas, 94-95, 164 lapai;

²⁷ UAB „Rotas“ veiklą vykdo nuo 1990 metų, UAB „Litterula“ – nuo 1998 metų, UAB „Humanitas“ – nuo 1994 metų, su UAB AL holdingas susijusi įmonė leidykla UAB „Šviesa“ – nuo 1994 metų. Bylos 4 tomas, 40, 78 lapai.

mokymo priemonių užsienio kalbai mokytis. Prekyba vadovėliais ir mokymo priemonėmis užsienio kalbai mokytis taip pat užsiima ir kiti ūkio subjektai, pavyzdžiui, UAB „PRESVIKA“ (toliau – UAB „Presvika“), IĮ KNYGETA (toliau – IĮ „Knygeta“), UAB „Nestandartiniai sprendimai“, UAB „Vagos prekyba“, UAB „VIPsupply“, UAB „EUROKNYGA LT“ (toliau – UAB „Euroknyga LT“), UAB „DIDAKTA“ (toliau – UAB „Didakta“), UAB „Vilniaus centrinis knygynas“, UAB „Centrinis knygynas“²⁸. Pranešimo apie koncentraciją nagrinėjimo metu nustatyta, kad dauguma ūkio subjektų parduoda ir vadovėlius, ir mokymo priemones įvairių užsienio kalbų mokymuisi²⁹. Šie ūkio subjektai platina tiek Lietuvoje, tiek užsienyje veikiančių leidėjų išleistus vadovėlius ir mokymo priemones užsienio kalbai mokytis.

3.1.2. Bendrojo ugdymo vadovėlių ir mokymo priemonių užsienio kalbai mokytis įsigijimas iš Lietuvos leidyklų

(28) Koncentracijos nagrinėjimo metu nustatyta, kad su UAB AL holdingas susijusi įmonė – leidykla UAB „Šviesa“ – leidžia ir parduoda įvairių kalbų mokymuisi ir įvairiems lygiams skirtus vadovėlius ir mokymo priemones. Kitos leidyklos, leidžia tik tam tikros kalbos mokymuisi skirtus vadovėlius, arba tik mokymo priemones, pavyzdžiui, UAB „Presvika“ leidžia ir parduoda bendrojo ugdymo dalykų vadovėlius ir mokymo priemones rusų kalbai kaip antrai užsienio kalbai mokytis³⁰, UAB „Didakta“ leidžia ir parduoda 1-8 klasėms skirtas mokymo priemones³¹. Vadovėlių leidimo paruošimo procesas vertintinas kaip ilgas ir sudėtingas, kuriam reiktų bent vienu metų³².

(29) Knygų prekyba užsiimančių ūkio subjektų nuomone, galimybės įsigyti vadovėlius ir mokymo priemones užsienio kalbai mokytis iš Lietuvos leidyklų yra labai ribotos, nes Lietuvos leidyklos, leidžiančios bendrojo ugdymo dalykų vadovėlius ir mokymo priemones, įskaitant ir skirtus užsienio kalbai mokytis, pačios parduoda šios kategorijos knygas ir visada gali pasiūlyti geresnes sąlygas (mažesnę kainą) nei iš jų šias knygas perkantys knygynai ar kiti platintojai, todėl su jomis sunku konkuruoti³³.

3.1.3. Bendrojo ugdymo vadovėlių ir mokymo priemonių užsienio kalbai mokytis įsigijimas iš užsienio leidyklų

(30) Pranešimo apie koncentraciją nagrinėjimo metu nustatyta, kad UAB „Litterula“, UAB „Rotas“, UAB „Humanitas“, UAB „Nestandartiniai sprendimai“ ir UAB „Knygeta“ platina užsienyje leistus vadovėlius ir mokymo priemones užsienio kalbai mokytis, turi sudariusios sutartis ir atstovauja užsienio leidyklas Lietuvoje. Užsienio leidyklos paprastai skiria po vieną ar kelis atstovus kiekvienoje šalyje³⁴. Pavyzdžiui, UAB „Humanitas“ yra išimtinis *Oxford University Press* leidyklos atstovas Lietuvoje, UAB „Litterula“ yra leidyklos *Express Publishing* išimtinis atstovas Lietuvoje, o UAB „Knygeta“ turi *Cambridge University Press* ir *Eurotalk Interactive* neišimtinės atstovavimo teises ir kt. Užsienio leidykla, turinti atstovą Lietuvoje, kitiems Lietuvos subjektams, siekiantiems įsigyti jos leidžiamas knygas, paprastai siūlo knygas pirkti iš jos atstovo Lietuvoje³⁵.

(31) Pranešimo apie koncentraciją nagrinėjimo metu vertinant ūkio subjektų galimybes tapti užsienio leidyklos atstovu nustatyta, kad užsienio leidyklos sudarydamos sutartis dėl jų atstovavimo paprastai vertina ūkio subjektų patirtį, kada pradėjo veiklą, santykius su platintojais Lietuvoje, rezultatus kitų knygų pardavimuose, finansinę padėtį, mokumą ir kreditingumą, taip pat gali

²⁸ Šios kategorijos knygas Lietuvoje parduodančių ūkio subjektų gali būti daugiau, tačiau jų pardavimų apimtys yra nereikšmingos. Bylos 3 tomas, 92 lapas.

²⁹ Bylos 4 tomas, 78 lapas; 8 tomas, 13, 63, 82, 94, 135, 149, 154, 205 lapai; 9 tomas, 4 lapas; 16 tomas, 190, 196 lapai; 17 tomas, 3 lapas.

³⁰ Bylos 8 tomas, 154 lapas.

³¹ Bylos 8 tomas, 82 lapas.

³² Bylos 4 tomas, 10 lapas.

³³ Bylos 4 tomas, 23, 60 lapai; 16 tomas, 80, 99 lapai.

³⁴ Bylos 4 tomas, 60 lapas; 8 tomas, 77 lapas.

³⁵ Bylos 4 tomas, 78 lapas.

paprašyti pateikti kitų leidyklų rekomendacijas³⁶. Paprastai, užsienio leidyklai neįsitikinus ūkio subjekto patikimumu, už įsigyjamas knygas reikia atsiskaityti iš karto, o tapus atstovu – suteikiama teisė gauti mokėjimo atidėjimą, nuolaidas ar netgi galimybę gražinti neparduotas knygas³⁷. Tačiau užsienio leidyklos atstovo veikla gali reikalauti finansinių investicijų reklaminiams kampanijoms, seminarams³⁸. Įvertinus ūkio subjektų paaiškinimus nustatyta, kad tapimas užsienio leidyklos atstovu gali užtrukti nuo keleto mėnesių iki kelių metų³⁹.

3.1.4. Bendrojo ugdymo vadovėlių ir mokymo priemonių užsienio kalbai mokytis įsigijimas kitais kanalais

(32) Dalis ūkio subjektų, pavyzdžiui, UAB „Vaga“, UAB „Vilniaus centrinis knygynas“, UAB „Centrinis knygynas“, UAB „VIPsupply“, UAB „Euroknyga“, patys neleidžia bendrojo ugdymo dalykų vadovėlių ir mokymo priemonių užsienio kalbai mokytis ir neatstovauja užsienio leidyklų, o platinamus vadovėlius ir mokymo priemones užsienio kalbai mokytis įsigyja iš Lietuvos leidyklų arba iš užsienio leidyklas atstovaujančių ūkio subjektų. Tačiau, kaip minėta, Lietuvos leidyklos, vadovėlius ir mokymo priemones užsienio kalbai mokytis parduoda tiesiogiai mokykloms, todėl gali pasiūlyti palankesnes pardavimo sąlygas, dėl ko gali būti sudėtinga su jomis konkuruoti. Užsienio leidyklų atstovai Lietuvoje gali suteikti mažesnę nuolaidą kitiems knygų platintojams, nei galutiniams vartotojams (mokykloms)⁴⁰. Be to, nustatyta, kad vadovėlius ir mokymo priemones užsienio kalbai mokytis iš Lietuvos leidyklų ar užsienio leidyklų atstovų įsigyančių ūkio subjektų pardavimai yra labai maži.

3.1.5. Atitinkama bendrojo ugdymo vadovėlių ir mokymo priemonių užsienio kalbai mokytis rinka

(33) Įvertinus tai, kad bendrojo ugdymo vadovėliams ir mokymo priemonėms užsienio kalbai mokytis Lietuvos teisės aktai numato tam tikrus turinio reikalavimus, jie pasižymi kitoms knygoms nebūdinga pardavimų schema, be to, kitų knygų prekybą vykdantys ūkio subjektai siekdami pradėti šios kategorijos knygų prekybą negalėtų per pakankamai trumpą laiką ir nepatirdami žymių papildomų išlaidų ar rizikos pradėti šios kategorijos knygų prekybos, pranešimo apie koncentraciją nagrinėjimo tikslais prekės rinka preliminariai buvo apibrėžta kaip bendrojo ugdymo vadovėlių ir mokymo priemonių užsienio kalbai mokytis mažmeninės prekybos rinka. Atsižvelgus ir į tai, kad bendrojo ugdymo vadovėliais ir mokymo priemonėmis užsienio kalbai mokytis prekybos veiklą vykdantys ūkio subjektai veikia visoje Lietuvoje, o jų pirkėjai yra iš visos Lietuvos⁴¹, geografinė rinka preliminariai apibrėžta kaip nacionalinė.

(34) Nustatyta, kad atitinkamoje bendrojo ugdymo vadovėlių ir mokymo priemonių užsienio kalbai mokytis rinkoje Lietuvoje 2012 m. veikė šie pagrindiniai ūkio subjektai: UAB „Humanitas“, UAB „Litterula“, UAB AL holdingas, UAB „Rotas“, UAB „Vagos prekyba“, UAB „Knygeta“, UAB „Presvika“, UAB „VIPsupply“, UAB „Euroknyga LT“, UAB „Didakta“, UAB „Vilniaus centrinis knygynas“, UAB „Centrinis knygynas“, UAB „Nestandartiniai sprendimai“. Keturių didžiausių rinkoje veikiančių ūkio subjektų rinkos dalys sudarė nuo 10 proc. iki 30 proc., o kitų ūkio subjektų iki 5 proc.

(35) Taigi, įvertinus kitų ūkio subjektų galimybes pradėti veiklą šioje rinkoje nustatyta, kad bendrojo ugdymo vadovėlių ir mokymo priemonių užsienio kalbai mokytis mažmeninės prekybos Lietuvoje rinka yra susiformavusi ir labai koncentruota, o dėl itin specifinio ir siauro pirkėjų rato (kuris nėra santykinai didelis ir net besitraukiantis)⁴², 2010 – 2012 m. laikotarpiu šioje rinkoje

³⁶ Bylos 8 tomas, 78, 135 lapai; 16 tomas, 91 lapas.

³⁷ Bylos 8 tomas, 78, 164 lapai; 16 tomas, 97 lapas.

³⁸ Bylos 4 tomas, 60 lapas; 16 tomas, 91 lapas.

³⁹ Bylos 8 tomas, 78, 164 lapai.

⁴⁰ Bylos 8 tomas, 135 lapas.

⁴¹ Bylos 4 tomas, 40, 78 lapai.

⁴² Bylos 21 tomas, 111-115 lapai.

nepradėjo veikti nei vienas naujas ūkio subjektas. Atsižvelgus į tai, kad vadovėlių ir mokymo priemonių leidyba yra sudėtingas, nuo keleto mėnesių iki kelių metų trunkantis procesas, o užsienio leidyklų atstovu Lietuvoje tapimas taip pat užtrukta ir reikalauja finansinių investicijų, padaryta išvada, jog šioje rinkoje jau veikiantys ūkio subjektai turi strateginį pranašumą prieš į rinką ketinančius įeiti naujus rinkos dalyvius ir nauji rinkos dalyviai negalėtų per pakankamai trumpą laiką, nepatirdami žymių papildomų išlaidų ar rizikos veiksmingai pradėti konkuruoti su rinkoje jau veikiančiais ūkio subjektais.

(36) Apibendrinus aptartas aplinkybes, darytina išvada, kad dėl kliūčių, su kuriomis susidurtų ūkio subjektas, norintis įeiti į bendrojo ugdymo vadovėlių ir mokymo priemonių užsienio kalbai mokytis mažmeninės prekybos rinką Lietuvoje, naujo ūkio subjekto įėjimas į šią rinką yra mažai tikėtinas.

3.2. *Knygų mažmeninė prekyba*

(37) Kaip jau buvo minėta, UAB AL holdingas ir su juo susiję ūkio subjektai bei UAB „Humanitas“ parduoda knygas galutiniams vartotojams⁴³. Nustatyta, kad su UAB AL holdingu susijusi įmonė UAB ALG knygynai ir UAB „Humanitas“ parduoda ir gauna pajamas iš šių knygų kategorijų⁴⁴: grožinė literatūra lietuvių ir užsienio kalbomis, akademinė – profesinė literatūra lietuvių ir užsienio kalbomis, populiarioji pažintinė/patarimų literatūra lietuvių ir užsienio kalbomis, vaikų literatūra lietuvių ir užsienio kalbomis, architektūros, dizaino ir meno literatūra lietuvių ir užsienio kalbomis, žinytai ir girdai lietuvių ir užsienio kalbomis ir kita⁴⁵.

(38) Vertinant iš knygų paklausos pusės, skirtingos knygų kategorijos nėra tarpusavyje pakeičiamos, tačiau pranešimo apie koncentraciją nagrinėjimo metu nustatyta, nors dalis knygynų mažesne ar didesne apimtimi ir specializuojasi, vis dėlto, daugelis knygynų parduoda labai plataus knygų kategorijų asortimento knygas⁴⁶. Įvertinus pateiktus ūkio subjektų paaiškinimus nustatyta, kad mažmenine knygų prekyba užsiimantiems ūkio subjektams išplėsti parduodamų knygų tiek lietuvių, tiek užsienio kalbomis, išskyrus bendrojo ugdymo vadovėlius ir mokymo priemones užsienio kalbai mokytis, asortimentą iš esmės nėra reikšmingų kliūčių. Knygos gali būti įsigyjamoms tiek iš Lietuvos leidyklų, tiek užsienio leidyklų atstovų ar didmenine prekyba užsiimančių ūkio subjektų, iš esmės yra reikalingos tik finansinės investicijos, knygos gali būti užsakomos konsignacijos⁴⁷ pagrindais, nedideliais kiekiais⁴⁸.

(39) Atsižvelgiant į šias aplinkybes, buvo nustatyta, kad mažmeninė knygų prekyba galėtų būti vertinama kaip apimanti visas knygų kategorijas, išskyrus bendrojo ugdymo *dalykų* vadovėlius ir mokymo priemones užsienio kalbai mokytis, kurie, kaip nurodyta šio nutarimo 3.1 dalyje, galėtų sudaryti atskirą atitinkamą rinką šios koncentracijos nagrinėjimo tikslais.

(40) Kadangi mažmeninė knygų prekyba vyksta skirtingais platinimo kanalais, pavyzdžiui knygynuose, internetu, maisto produktų ir kasdienio vartojimo prekių mažmeninės prekybos tinklų parduotuvėse ir kita, pranešimo apie koncentraciją nagrinėjimo metu buvo vertinama, ar knygų platinimo kanalai, kuriais platina savo knygas koncentracijoje dalyvaujantys ūkio subjektai, priskirtini tai pačiai atitinkamai rinkai.

3.2.1. *Knygų prekyba knygynuose*

(41) Lietuvoje veikia knygynų tinklai ir atskiri nepriklausomi knygynai.

(42) Kaip jau buvo nurodyta anksčiau, Lietuvoje veikia du pagrindiniai knygynų tinklai: UAB AL holdingo susijusios įmonės UAB ALG knygynai tinklas „Pegasas“ bei UAB „Vagos

⁴³ Bylos 16 tomas, 21 lapas.

⁴⁴ Bylos 9 tomas, 1,2 lapai; 17 tomas, 1 lapas.

⁴⁵ Į paminėtas knygų kategorijas nepatenkančios knygos tiek lietuvių, tiek užsienio kalbomis.

⁴⁶ Bylos 16 tomas, 19 lapas.

⁴⁷ Konsignacija – komisinio prekių pardavimo sutartis, pagal kurią prekių pardavėjas atsiskaito su prekių savininku tik tada, kai prekės parduodamos.

⁴⁸ Bylos 16 tomas, 99, 128 lapai.

prekyba“ tinklas „Vaga“. Knygynų tinklai prekiauja plačiu knygų kategorijų asortimentu, pavyzdžiui, grožine literatūra, vaikų literatūra, meno knygomis, žinynais ir gidais, mokomąja literatūra, akademinė – profesinė literatūra, žodynais ir enciklopedijomis, pažintine/patariamąja literatūra ir kitomis.

(43) Nepriklausomi knygnai paprastai specializuojasi tam tikroje knygų kategorijoje⁴⁹. Tačiau jiems pradėti prekybą kitų kategorijų knygomis nebūtų sudėtinga, pavyzdžiui, knygnas, prekiaujantis išimtinai akademinė – profesinė literatūra, grožine literatūra, bet nesūlantys vaikų literatūros, populiariosios pažintinės/patarimų literatūros, norėdamas pradėti prekybą kitų kategorijų knygomis (išskyrus bendrojo ugdymo vadovėlius ir mokymo priemones), ypač lietuvių kalba, su didesniais sunkumais nesusidurtų, daugiausiai užtruktų derybos su leidyklomis⁵⁰.

(44) Įvertinus šias aplinkybes nustatyta, kad paprastai knygynų tinklų ir specializuotų knygynų knygų tam tikrų kategorijų asortimentas sutampa, be to, specializuoti knygnai galėtų nesunkiai išplėsti parduodamų knygų kategorijų asortimentą. Pranešimo apie koncentraciją nagrinėjimo metu nebuvo nustatyta reikšmingų knygynų tinklų ar specializuotų knygynų paslaugų skirtumų, todėl mažmeninė knygų prekyba knygynų tinkluose ir specializuotuose knygynuose pranešimo apie koncentraciją nagrinėjimo tikslais gali būti vertinama bendrai.

3.2.2. Internetinė knygų prekyba

(45) Pranešimo apie koncentraciją nagrinėjimo metu nustatyta bei nurodyta šio nutarimo 2 dalyje, kad Lietuvoje veikia leidykloms priklausantys internetiniai knygnai, parduodantys konkrečios leidyklos knygas, fiziniams knygynams priklausantys internetiniai knygnai bei internetiniai knygnai, parduodantys įvairių leidyklų ir didmeninę prekybą vykdančių ūkio subjektų knygas.

(46) Nors kai kurių ūkio subjektų nuomone, knygų pardavimas knygynuose ir internetu gali pakeisti vienas kitą⁵¹, vis dėlto dauguma knygų prekyba užsiimančių ūkio subjektų nurodė, kad internetinę prekybą vykdančių ūkio subjektų nelaiko savo konkurentais, o pardavimai internetu tik iš dalies pakeičia arba visiškai nepakeičia knygų pardavimų knygynuose⁵². Ūkio subjektų nuomone, dėl susiformavusių vartotojų pirkimo įpročių, noro realiai pamatyti ir įvertinti knygas, nepasitikėjimo internetine prekyba, knygų prekyba internetu negali visiškai pakeisti knygų prekybos knygynuose⁵³. Be to, pirkdami knygas internetu vartotojai turi įvertinti knygų pristatymo laikotarpį – vartotojai, norintys knygas gauti greitai, knygas perka knygynuose⁵⁴. Nors internetu parduodamos knygos yra pigesnės nei fiziniuose knygynuose⁵⁵, net ir esant kainų skirtumams, vartotojai teikia pirmenybę knygų pirkimui fiziniuose knygynuose. Nustatyta, kad knygų, neįtraukiant bendrojo ugdymo vadovėlių ir mokymo priemonių užsienio kalbai mokytis, pardavimai internetu 2012 m. galėtų sudaryti apie 5 proc. šių knygų mažmeninių pardavimų.

(47) Įvertinus nurodytas aplinkybes, nustatyta, kad vartotojai, perkantys knygas internetu, tikėtina gali jas pirkti ir fiziniuose knygynuose, vis dėlto vartotojams perkantiems knygas fiziniuose knygynuose prekės internetu gali būti nepakeičiamos dėl susiformavusių pirkimo įpročių, knygynų siūlomų paslaugų, todėl pranešimo apie koncentraciją nagrinėjimo tikslais galima teigti, jog internetinė knygų prekyba nėra pakeičiama su mažmenine knygų prekyba knygynuose.

3.2.3. Maisto produktų ir kasdienio vartojimo prekių mažmeninės prekybos tinklai

(48) Įsigyti knygų vartotojams taip pat siūlo ir mažmeninės prekybos maisto produktais ir kasdienio vartojimo prekėmis tinklus valdantys ūkio subjektai, pavyzdžiui, UAB „Maxima“, UAB

⁴⁹ Bylos 16 tomas, 19 lapas.

⁵⁰ Bylos 16 tomas, 81, 99 lapai.

⁵¹ Bylos 4 tomas, 13, 38, 79 lapai.

⁵² Bylos 4 tomas, 31, 35, 40, 65 lapai.

⁵³ Bylos 4 tomas, 11, 20, 24 lapai.

⁵⁴ Bylos 4 tomas, 42 lapas.

⁵⁵ Bylos 4 tomas, 20, 46, 71 lapai.

„Palink“, UAB „Rimi Lietuva“, UAB „Norfos mažmena“. Tačiau skiriasi šių prekybos tinklų ir knygynų tiekiamos paslaugos ir knygų asortimentas. Knygynuose paprastai dirba konsultantai, galintys suteikti kompetentingą konsultaciją, be to, knygynai sudaro sąlygas užsisakyti knygas, jeigu jų šiuo metu nėra knygyne⁵⁶.

(49) Iš ūkio subjektų, valdančių knygynus Vilniuje ir Kaune, pateiktų duomenų nustatyta, kad kai kurių ūkio subjektų asortimentas viršija 30 tūkst. skirtingų pavadinimų knygų, tačiau paprastai sudaro apie 8-10 tūkst. knygų. Tačiau tik kelios parduotuvės, priklausančios didžiausiems maisto produktų ir kasdienio vartojimo prekių mažmeninės prekybos tinklams Vilniuje ir Kaune, vartotojams siūlo apie 500 – 2500 skirtingų knygų pavadinimų asortimentą, kai mažesnių parduotuvių knygų asortimentas siekia tik 10 – 400 pavadinimų knygų.

(50) Nors kai kurių pranešimo apie koncentraciją nagrinėjimo metu apklaustų ūkio subjektų nuomone maisto produktų ir kasdienio vartojimo prekių mažmeninės prekybos tinklai galėtų būti laikomi knygynų konkurentais⁵⁷, tačiau kiti ūkio subjektai, teigė, kad mažmeninės prekybos tinklai turi mažą knygų asortimentą, taip pat neparduoda tam tikrų kategorijų knygų, pavyzdžiui, akademinės profesinės literatūros, todėl negali būti laikomi pilnaverčiais knygynų konkurentais.⁵⁸ Nustatyta, kad maisto produktų ir kasdienio vartojimo prekių mažmeninės prekybos tinklo parduotuvėse vyrauja grožinė, populiarioji pažintinė/patarimų bei vaikų literatūra, o akademinės-profesinės literatūros ar meno knygų pardavimai yra nedideli, todėl net jeigu tokios knygos yra įvedamos į asortimentą, dėl nedidelių pardavimų paprastai po keleto mėnesių yra išimamos iš asortimento.⁵⁹

(51) Įvertinus pranešimo apie koncentraciją nagrinėjimo metu nustatytas aplinkybes, padaryta preliminarinė išvada, kad mažmeninės prekybos tinklai dėl mažo knygų asortimento, tik tam tikrų kategorijų knygų asortimento bei aptarnavimo paslaugų, pavyzdžiui konsultantų, nebuvimo, negali pasiūlyti tokios pat apimties knygų asortimento ar paslaugų kaip knygynai, todėl pranešimo apie koncentraciją nagrinėjimo tikslais nėra pagrindo knygų pardavimą knygynuose laikyti pakeičiamu knygų prekyba maisto produktų ir kasdienio vartojimo prekių mažmeninės prekybos tinkluose.

3.2.4. Degalinės ir spaudos kioskai

(52) Koncentracijos nagrinėjimo metu nustatyta, kad degalinės bei spaudos kioskai taip pat vykdo knygų mažmeninę prekybą. Nors šiuos objektus valdantys ūkio subjektai turi platų prekybos vietų tinklą, tačiau šiose prekybos vietose knygų pardavimui suteikiama itin mažai prekybinio ploto bei parduodamas labai mažas knygų asortimentas, t.y. tik kelios populiarių pavadinimų knygos ar, degalinių atveju – paprastai kelių eismo taisyklės.⁶⁰

(53) Taigi, atsižvelgiant į tai, kad degalinės bei spaudos kioskai siūlo labai mažą ir labai specializuotą knygų asortimentą, arba net neparduoda knygų ir sudaro tik minimalų konkurencinį spaudimą, todėl pagrįsta manyti, kad degalinės ir spaudos kioskai knygų platinimo veikloje negali pakeisti ir konkuruoti su knygų prekyba knygynuose.

3.2.5. Atitinkama mažmeninės knygų prekybos knygynuose rinka

(54) Įvertinus, kad koncentracijoje dalyvaujantys su jais susiję ūkio subjektai parduoda iš esmės tų pačių kategorijų knygas, knygų prekyba užsiimantiems ūkio subjektams nebūtų reikšmingų kliūčių išplėsti savo knygų asortimentą, visos knygų kategorijos, išskyrus bendrojo ugdymo vadovėlius ir mokymo priemonės užsienio kalbai mokytis, buvo priskirtos vienai prekės rinkai. Atsižvelgiant į tai, kad knygų mažmeninė prekyba mažmeniniuose knygynų tinkluose ir

⁵⁶ Bylos 16 tomas, 136 lapas.

⁵⁷ Bylos 4 tomas, 31 lapas; 16 tomas, 125-127 lapai.

⁵⁸ Bylos 16 tomas, 103, 115, 129, 135, 148 lapai.

⁵⁹ Bylos 16 tomas, 150 lapas.

⁶⁰ Bylos 4 tomas, 24 lapas.

specializuotose knygynuose esmingai nesiskiria, tačiau knygų pardavimai internetu, maisto produktų ir kasdienio vartojimo prekių mažmeninės prekybos tinkluose bei spaudos kioskuose ar degalinėse nelaikytini tinkamais pakaitais prekybai knygynuose, koncentracijos nagrinėjimo tikslais prekės rinka galėtų būti apibrėžta kaip mažmeninė knygų prekyba knygynuose.

(55) UAB AL holdingas veiklą vykdo visoje Lietuvoje, o UAB „Humanitas“ veikia tik Vilniuje ir Kaune. Atsižvelgiant į tai, kad paprastai vartotojai knygas įsigyja tam tikroje lokaloje teritorijoje ir knygų kainų skirtumai (5-10 procentų) neskatinę vartotojų vykti į kitą miestą, nes kelionės išlaidos, tikėtina, neatsvertų mažesnės knygų kainos, be to, kad prieš atidarant konkretų knygyną, tikėtina, yra vertinami esami konkurentai toje teritorijoje, analizuojama gyventojų demografinė padėtis, būsimi pirkėjų srautai ir kita, šios koncentracijos nagrinėjimo tikslais rinka galėtų būti apibrėžiama kaip lokalinė - mažmeninės knygų prekybos knygynuose rinka Vilniuje ir Kaune, kur veikia koncentracijoje dalyvaujantiems ūkio subjektams priklausantys knygynai.

(56) Įvertinus nustatytas aplinkybes dėl knygų mažmeninės prekybos kanalų pakeičiamumo ir konkurencijos sąlygų skirtumų gretimose geografinėse teritorijose, šios koncentracijos nagrinėjimo tikslais galėtų būti apibrėžtos atskiros atitinkamos mažmeninės knygų prekybos knygynuose Vilniuje ir Kaune rinkos.

(57) Mažmeninės knygų prekybos knygynuose Vilniuje rinkoje 2012 m. veikė 13 pagrindinių įmonių, o Kaune – 8. Pranešimo apie koncentraciją nagrinėjimo metu, iš mažmeninės knygų prekybos knygynuose Vilniuje ir Kaune veikiančių ūkio subjektų⁶¹ pateiktų bendrųjų apyvartų duomenų nustatyta, kad UAB ALG knygynai ir UAB „Humanitas“ kartu Vilniuje ir Kaune turėtų sudarytų nuo 50 proc. iki 60 proc. mažmeninės knygų prekybos knygynuose Vilniuje ir Kaune rinkų. Artimiausias UAB ALG knygynai konkurentas mažmeninėje knygų prekybos knygynuose rinkose Vilniuje ir Kaune yra UAB „Vagos prekyba“, užimanti nuo 20 proc. iki 30 proc. šių rinkų, o kiti konkurentai Vilniuje ir Kaune užėmė žymiai mažesnes atitinkamų rinkų dalis – iki 10 proc.

(58) Vertinant konkurencijos sąlygas atitinkamose rinkose, taip pat paminėtina, kad AL grupei priklauso leidykla UAB „Šviesa“, veikianti nuo 1945 m., ir leidykla UAB „Alma littera“, veikianti nuo 1990 m., o UAB „Vagos prekyba“, valdanti knygynų tinklą „Vaga“, turi leidyklą „Vaga“, kuri veikia nuo 1945 m. Taigi, du didžiausi knygynų tinklai turi ir vienas didžiausių, senas tradicijas turinčias leidyklas. Atsižvelgus į tai, padaryta išvada, kad tokia padėtis sudaro galimybes šiems ūkio subjektams turėti didesnę derybinę galią, savo leidžiamas knygas pardavinėti savo knygynuose pigiau, bei kitaip naudotis šiais turimais strateginiais pranašumais (turėti geresnes atsiskaitymo su kitomis leidyklomis ar knygų platintojais sąlygas ir pan.)⁶². Tokia konkurencinė situacija potencialiems dalyviams gali sudaryti reikšmingas kliūtis pradėti veiklą atitinkamose knygų prekybos knygynuose rinkose. Be to, mažas galimybes veiksmingai įeiti į atitinkamas rinkas lemia ir didelių pradinių investicijų poreikis⁶³.

(59) Kliūčių pradėti knygų mažmeninės prekybos veiklą knygynuose egzistavimą patvirtina ir tai, jog 2010-2012 m. Vilniuje ir Kaune nebuvo reikšmingo įėjimo į šią rinką. 2011 m. UAB „Sofoklis“ atidarė knygyną Vilniuje ir nors turi savo leidyklą, bendrovės rinkos dalis 2012 m. mažmeninėje knygų prekybos knygynuose rinkoje Vilniuje buvo nereikšminga, be to, parduoda mažą (šiek tiek daugiau nei 500 knygų) asortimentą. 2010 m pagal UAB „Vagos prekyba“ franšizę veiklą pradėjo UAB „Knygų namai LT“. Nors UAB „Knygų namai LT“ šiuo metu valdo 11 knygynų, iš kurių 3 Vilniuje ir 1 Kaune, jos rinkos dalis 2012 m. Vilniuje ir Kaune sudarė tik iki 5 proc.⁶⁴

⁶¹ UAB „Litterula“, UAB „Rotas“, UAB „Vilniaus centrinis knygynas“, UAB „Eureka“, UAB „Vagos prekyba“, UAB „Knygų namai LT“, UAB „Sofoklis“, UAB „Knygeta“, UAB „Mokyklinė knyga“, UAB „Homo sapiens“, UAB „Knygynas“, UAB „Antakalnio pelėda“, UAB „KAITA IR KNYGA“, Uždaroji akcinė bendrovė „KNYGŲ SPEKTRAS“, UAB „Centrinis knygynas“, Uždaroji akcinė bendrovė „Knygų orbita“. Bylos 16 tomas, 158, 180-196 lapai.

⁶² Bylos 4 tomas, 15 lapas; 8 tomas, 125 lapas; 9 tomas, 6 lapas; 16 tomas, 82-84, 128 lapai; 20 tomas, 22 lapas.

⁶³ Bylos 4 tomas, 39, 49, 66 lapai.

⁶⁴ Bylos 4 tomas, 39 lapas; 8 tomas, 102 lapas.

(60) Pranešimo apie koncentraciją nagrinėjimo metu nustatyta, kad reikšminga aplinkybė knygynų įsisteigimui ir sėkmingai veiklai yra jų įsikūrimo vieta. Nustatyta, kad knygynai yra paprastai įsikūrę vietose, kur yra dideli pirkėjų srautai, pavyzdžiui, prekybos ir pramogų centruose, centrinėse miesto gatvėse. Tačiau net ir didelius pirkėjų srautus užtikrinančiose vietose pelningai gali veikti tik vienas knygynas, pavyzdžiui, prekybos ir pramogų centruose paprastai veikia tik vienas knygynas, ką partvirtino tokius centrus valdantys ūkio subjektai⁶⁵. Iš gautų paaiškinimų taip pat nustatyta, jog prekybos ir pramogų centruose paprastai veikia AL grupei priklausančio tinklo „Pegasas“ arba UAB „Vagos prekyba“ priklausančio tinklo „Vaga“ knygynai⁶⁶.

(61) Prekybos ir pramogų centrus valdantys ūkio subjektai taip pat nurodė, kad net ir prekybos ir pramogų centruose veikiantys knygynai ne visada gali išsilaikyti⁶⁷. Įvertinus koncentracijos nagrinėjimo metu ūkio subjektų pateiktus paaiškinimus, nustatyta, kad knygyno atidarymui prekybos ir pramogų centre yra svarbi ir knygyną valdančios įmonės patirtis bei reputacija, tačiau tai negarantuoja knygyno veiklos sėkmingumo. Be to, knygyno atidarymas centrinėje miesto gatvėje taip pat neužtikrina knygyno veiklos sėkmės⁶⁸, o Vilniaus ar Kauno centre išsinuomoti didelės prekybines patalpas, neturint garantijos investicijų grąžai, gali būti labai rizikinga net ir rinkoje jau veikiančiam ūkio subjektui.

(62) Įvertinus aptartas aplinkybes padaryta išvada, kad pagrindinės srautinės vietos prekybos ir pramogų centruose ar Vilniaus bei Kauno centrinėse gatvėse yra užimtos mažmeninės knygų prekybos knygynuose rinkos senbuvių, kurių patirtis, reputacija bei finansinės galimybės leidžia jiems lengviau derėtis dėl patogių knygynams vietų, be to, mažmeninė knygų prekybos knygynuose Vilniuje ir Kaune rinka yra susiformavusi, pakankamai statiška, turinti reikšmingus rinkos barjerus, dėl ko savalaikio ir veiksmingo naujo ūkio subjekto įėjimo į rinką tikimybė yra maža.

4. *Koncentracijos nagrinėjimo išvados*

(63) Įvertinus su koncentracija susijusias aplinkybes, buvo padaryta preliminari išvada, kad dėl koncentracijos atitinkamose bendrojo ugdymo vadovėlių ir mokymo priemonių užsienio kalbai mokytis mažmeninės prekybos rinkoje Lietuvoje bei mažmeninės knygų prekybos knygynuose Vilniuje ir Kaune rinkose būtų sukuriama ar sustiprinama dominuojanti padėtis ir tuo itin apribojama konkurencija. Dėl minėtų priežasčių koncentracija pagal pateiktą pranešimą negalėtų būti leidžiama.

4.1. *Koncentracijos įtaka atitinkamai bendrojo ugdymo vadovėlių ir mokymo priemonių užsienio kalbai mokytis Lietuvoje rinkai*

(64) Buvo padaryta preliminari išvada, kad bendrojo ugdymo vadovėlių ir mokymo priemonių užsienio kalbai mokytis prekybos Lietuvoje rinka yra labai koncentruota, o keturi didžiausi ūkio subjektai (UAB AL holdingas, UAB „Humanitas“, UAB „Litterula“, UAB „Rotas“) užėmė apie 90 proc. rinkos. Koncentracijoje dalyvaujančių UAB AL holdingas ir „UAB Humanitas“ ir su jais susijusių ūkio subjektų 2012 m. bendrai užimta rinkos dalis sudarė nuo 40 proc. iki 50 proc., t. y. atitinkamai keliais kartais viršijo artimiausių konkurentų – UAB „Litterula“ ir UAB „Rotas“ rinkos dalis. Kitų rinkos dalyvių rinkos dalys siekė tik iki 5 proc.

(65) Pažymėtina, kad, kaip nurodyta šio nutarimo 3.1.5 dalyje, įėjimas į bendrojo ugdymo vadovėlių ir mokymo priemonių užsienio kalbai mokytis mažmeninės prekybos Lietuvoje rinką yra apsunkintas dėl pačios rinkos dydžio ir struktūros, t.y. labai koncentruota rinka, artimiausi konkurentai yra daug mažesni, dėl ko jų galimybės daryti koncentracijoje dalyvaujantiems ūkio subjektams suvaržančią įtaką yra ribotos. Be to, UAB AL holdingas ir UAB „Humanitas“ iki koncentracijos daro konkurencinį spaudimą vienas kitam dėl parduodamų vadovėlių ir mokymo

⁶⁵ Bylos 20 tomas, 28-29, 33-34, 37 lapai.

⁶⁶ Bylos 20 tomas, 26-38 lapai.

⁶⁷ Bylos 20 tomas, 31 lapas.

⁶⁸ Bylos 21 tomas, 121 lapas.

priemonių užsienio kalbai mokytis kainų ir kitų prekybos sąlygų. Atsižvelgus į tai, padaryta išvada, jog numanoma vykdyti UAB AL holdingas ir UAB „Humanitas“ koncentracija lemtų svarbios konkurencinės jėgos panaikinimą bendrojo ugdymo dalykų vadovėlių ir mokymo priemonių užsienio kalbai mokytis mažmeninės prekybos rinkoje Lietuvoje.

(66) Kaip minėta, bendrojo ugdymo dalykų vadovėlių ir mokymo priemonių užsienio kalbai mokytis mažmeninės prekybos rinkoje šiuo metu veikia 4 pagrindiniai ūkio subjektai, iš kurių du yra koncentracijoje dalyvaujantys ir su jais susiję ūkio subjektai bei artimi vienas kito konkurentai, o didžioji dalis pranešimo apie koncentraciją nagrinėjimo metu apklaustų mokyklų tiek UAB AL holdingas įmonės, tiek UAB „Humanitas“ įvardijo tarp pagrindinių savo tiekėjų⁶⁹, todėl padaryta preliminari išvada, kad po ketinamos vykdyti koncentracijos konkurencija tarp ūkio subjektų sumažėtų.

(67) Atsižvelgus į tai, kad bendrojo ugdymo dalykų vadovėlių ir mokymo priemonių užsienio kalbai mokytis mažmeninės prekybos Lietuvoje rinka yra maža ir net besitraukianti, naujų veiksmingai į rinką įėjusių ar sėkmingai išsiplėtusių ūkio subjektų 2010-2012 m. nebuvo, o koncentracijoje dalyvaujantys ūkio subjektai po jos turėtų palankiausias sąlygas platinti dviejų šiuo metu mokyklose gerai žinomų leidyklų vadovėlius ir mokymo priemones⁷⁰ (UAB AL holdingas – leidyklos „Šviesa“, UAB „Humanitas“ – leidyklos *Oxford University Press*), padaryta preliminari išvada, jog po koncentracijos galėtų būti sudarytos kliūtys konkurentų plėtrai.

(68) Įvertinus šias aplinkybes, preliminariai nustatyta, kad dėl koncentracijos padidėjus koncentracijos laipsniui atitinkamoje bendrojo ugdymo vadovėlių ir mokymo priemonių užsienio kalbai mokytis Lietuvoje rinkoje bei sumažėjus konkurentų skaičiui ir esant ribotai jų galimybei daryti konkurencinį spaudimą koncentracijoje dalyvaujantiems ūkio subjektams, tikėtina, kad dėl koncentracijos būtų surkurta ar sustiprinta dominuojanti padėtis ir tuo itin apribojama konkurencija šioje rinkoje.

4.2. *Koncentracijos įtaka atitinkamoms mažmeninės knygų prekybos knygynuose Vilniuje ir Kaune rinkoms*

(69) Įvertinus koncentracijos nagrinėjimo metu surinktus duomenis padaryta preliminari išvada, kad mažmeninės knygų prekybos knygynuose Vilniuje ir Kaune rinkos yra koncentruotos, kuriose 2012 m. atitinkamai veikė 13 (Vilniuje) ir 8 (Kaune) pagrindinių įmonių. Koncentracijoje dalyvaujančių ir su jais susijusių ūkio subjektų bendrai užimamos rinkos dalys 2012 m. Vilniuje ir Kaune sudarytų atitinkamai nuo 50 proc. iki 60 proc. atitinkamos mažmeninės knygų prekybos knygynuose rinkos. Artimiausias UAB ALG knygynai konkurentas mažmeninės knygų prekybos knygynuose rinkose Vilniuje ir Kaune yra UAB „Vagos prekyba“, užimantis atitinkamai – nuo 20 proc. iki 30 proc. rinkos, o kiti konkurentai Vilniuje ir Kaune turintys žymiai mažesnes rinkos dalis – iki 10 proc.

(70) Taigi, įgyvendinus koncentraciją UAB AL holdingas ir su juo susiję ūkio subjektai kontroliuotų vieną iš savo mažmeninės knygų prekybos knygynuose Vilniuje ir Kaune konkurentų – UAB „Humanitas“. Įvertinus, kad įėjimo į mažmeninės knygų prekybos knygynuose Vilniuje ir Kaune rinkas kliūtys yra pakankamai didelės, kitų ūkio subjektų galimybės daryti koncentracijoje dalyvaujantiems ir su jais susijusiems ūkio subjektams konkurencinį spaudimą yra nedidelės ir ribotos, o UAB AL holdingas ir su ja susiję ūkio subjektai ir UAB „Humanitas“ iki koncentracijos daro vienas kitam konkurencinį spaudimą dėl parduodamų knygų kainų ir kitų sąlygų, koncentracija galėtų lemti svarbios konkurencinės jėgos panaikinimą mažmeninėse knygų prekybos knygynuose rinkose Vilniuje ir Kaune.

(71) Kaip buvo nustatyta koncentracijos nagrinėjimo metu ir nurodyta šio nutarimo 2 dalyje, UAB ALG knygynai ir UAB „Vagos prekyba“ valdo didžiausius knygynų tinklus Vilniuje ir Kaune, tačiau UAB „Humanitas“ valdo taip pat santykinai nemažą knygynų tinklą Vilniuje ir Kaune. Kadangi koncentracijoje dalyvaujantys ūkio subjektai yra artimi vienas kito konkurentai –

⁶⁹ Bylos 20 tomas, 11, 46-200 lapai.

⁷⁰ Ibid.

su UAB AL holdingu susijusi UAB ALG knygynai ir UAB „Humanitas“ parduoda tų pačių kategorijų knygas⁷¹, padaryta preliminarini išvada, kad po ketinamos vykdyti koncentracijos būtų pašalintas artimas konkurentas ir konkurencija atitinkamose rinkose tarp ūkio subjektų sumažėtų.

(72) Įvertinus šias aplinkybes, preliminariai nustatyta, kad dėl koncentracijos padidėjus koncentracijos laipsniui atitinkamose mažmeninės knygų prekybos knygynuose Vilniuje ir Kaune rinkose bei sumažėjus konkurentų skaičiui ir esant ribotai jų galimybei daryti konkurencinį spaudimą koncentracijoje dalyvaujantiems ūkio subjektams, tikėtina, kad dėl koncentracijos būtų sukurta ar sustiprinta dominuojanti padėtis ir tuo itin apribojama konkurencija šiose rinkose.

5. Dėl preliminarių koncentracijos nagrinėjimo išvadų pateiktos nuomonės ir paaiškinimai bei kitos aplinkybės

(73) Aukščiau aptartos pranešimo apie koncentraciją nagrinėjimo metu nustatytos aplinkybės bei atliktas preliminarus koncentracijos vertinimas buvo išdėstytas 2013 m. rugsėjo 16 d. parengtose Koncentracijos UAB AL holdingas įsigyjant iki 100 proc. Uždarnosios akcinės bendrovės „Humanitas“ akcijų nagrinėjimo išvadose (toliau – Koncentracijos nagrinėjimo išvados).

(74) Koncentracijos nagrinėjimo išvados buvo pateiktos susipažinti pranešimą apie koncentraciją pateikusiam UAB AL holdingui, taip pat jį informavus apie galimybę susipažinti su koncentracijos nagrinėjimo bylos medžiaga ir pateikti savo paaiškinimus dėl jų raštu ir žodžiu 2013 m. rugsėjo 30 d. Konkurencijos tarybos posėdžio metu⁷². Apie preliminarių koncentracijos įvertinimą bei galimybę pateikti savo paaiškinimus ir susipažinti su koncentracijos nagrinėjimo medžiaga, išskyrus informaciją, kuri sudaro kitų ūkio subjektų komercinę paslaptį ir tarnybinio naudojimo dokumentus, taip pat buvo informuoti ir kiti suinteresuoti asmenys, kurie dėl numatomos įvykdyti koncentracijos buvo pateikę raštiškus prieštaravimus (LLA, LMVLA ir UAB „Vagos prekyba“)⁷³.

(75) 2013 m. rugsėjo 27 d. raštu UAB AL holdingas pateikė rašytinius paaiškinimus dėl Koncentracijos nagrinėjimo išvadų⁷⁴. UAB AL holdingas nurodė, kad nesutinka su Koncentracijos nagrinėjimo išvadomis ir prašė leisti vykdyti koncentraciją.

(76) UAB AL holdingo teigimu, nepagrįstai į atskirą rinką buvo išskirti bendrojo ugdymo vadovėliai ir mokymo priemonės užsienio kalbai mokytis, buvo netiksliai nustatyti bendrojo ugdymo dalykų vadovėlių ir mokymo priemonių užsienio kalbai mokytis prekybą vykdantys ūkio subjektai bei neteisingai apskaičiuotos šioje rinkoje veikiančių ūkio subjektų rinkos dalys. Be to, UAB AL holdingas nuomone, knygų mažmeninės prekybos knygynuose Vilniuje ir Kaune rinkos turi būti apibrėžtos plačiau, t. y. bent kaip knygų mažmeninės prekybos rinka Vilniuje ir Kaune, apimanti ne tik knygynus, bet ir knygų prekybą internetu bei knygų prekybą maisto produktų ir kasdienio vartojimo prekių mažmeninės prekybos tinkluose. UAB AL holdingas nuomone, netinkamai apibrėžus atitinkamas rinkas, buvo neteisingai apskaičiuotos koncentracijoje dalyvaujančių ir su jais susijusių ūkio subjektų rinkos dalys.

(77) 2013 m. rugsėjo 30 d. Konkurencijos tarybos posėdyje dalyvavo UAB AL holdingas atstovai, kurie iš esmės pakartojo savo rašytiniuose paaiškinimuose pateiktus nesutikimo su Koncentracijos nagrinėjimo išvadomis argumentus.

(78) 2013 m. spalio 2 d. raštu UAB AL holdingas informavo Konkurencijos tarybą, kad UAB AL holdingas nusprendė neįgyvendinti koncentracijos UAB AL holdingas įsigyjant iki 100 proc. UAB „Humanitas“ akcijų ir atsiima pranešimą apie koncentraciją, todėl UAB AL holdingas prašė užbaigti šio pranešimo pagrindu pradėtą koncentracijų priežiūros procedūrą, nepriimant dėl šio pranešimo Konkurencijos įstatymo 12 straipsnio 1 dalies 3 punkte nurodyto Konkurencijos tarybos nutarimo.

⁷¹ Išskyrus bendrojo ugdymo vadovėlių ir mokymo priemonių (neįtraukiant vadovėlių ir mokymo priemonių, skirtų užsienio kalbai mokytis mokyklose) knygų kategoriją, kuria prekiauja UAB ALG knygynai.

⁷² Bylos 9 tomas, 52 lapas.

⁷³ Bylos 30 tomas, 1, 3, 5 lapai.

⁷⁴ Bylos 9 tomas, 117-149 lapai.

Konkurencijos taryba k o n s t a t u o j a :

(79) Remiantis Konkurencijos įstatymo 12 straipsnio 1 dalimi, Konkurencijos taryba, išnagrinėjusi pranešimą apie koncentraciją, priima vieną iš šių nutarimų: 1) leisti vykdyti koncentraciją pagal pateiktą pranešimą; 2) leisti vykdyti koncentraciją pagal dalyvaujantiems ūkio subjektams ar kontroliuojantiems asmenims Konkurencijos tarybos nustatytas koncentracijos vykdymo sąlygas ir įpareigojimus, reikalingus tam, kad nebūtų sukurta ar sustiprinta dominuojanti padėtis arba itin apribota konkurencija atitinkamoje rinkoje; 3) atsisakyti duoti leidimą vykdyti koncentraciją ir įpareigoti koncentracijoje dalyvaujančius ūkio subjektus ar kontroliuojančius asmenis atlikti veiksmus, kad būtų atkurta ankstesnė padėtis, arba pašalinti koncentracijos pasekmes, įskaitant įpareigojimus parduoti įmonę ar jos dalį, ūkio subjekto turtą ar jo dalį, akcijas ar jų dalį, nutraukti ar pakeisti sutartis ir nustatyti šių įpareigojimų įvykdymo terminus bei sąlygas, jeigu dėl koncentracijos bus sukurta ar sustiprinta dominuojanti padėtis arba itin apribota konkurencija atitinkamoje rinkoje.

(80) Vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo⁷⁵ (toliau – Viešojo administravimo įstatymas) 20 straipsnio 7 dalimi asmuo turi teisę prašyti viešojo administravimo subjektą, pradėjusį administracinę procedūrą, ją nutraukti.

(81) 2013 m. spalio 2 d. raštu UAB AL holdingas informavo, jog atsiima pranešimą apie koncentraciją.

(82) Taigi, atsižvelgiant į Konkurencijos įstatymo bei Viešojo administravimo įstatymo nuostatas ir UAB AL holdingas pateiktą prašymą, o taip pat įvertinus tai, kad nėra duomenų, jog būtų ketinama įgyvendinti koncentraciją, procedūra nagrinėjant pranešimą apie koncentraciją UAB AL holdingas įsigyjant iki 100 proc. UAB „Humanitas“ akcijų nutraukta.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo 8 straipsnio 1 dalimi, 9 straipsnio 2 dalimi ir Viešojo administravimo įstatymo 20 straipsnio 7 dalimi,

Konkurencijos taryba n u t a r i a:

Nutraukti procedūrą nagrinėjant pranešimą apie koncentraciją UAB AL holdingas įsigyjant iki 100 proc. uždarnosios akcinės bendrovės „Humanitas“ akcijų.

Vadovaujantis Konkurencijos įstatymo 33 straipsnio 1 dalimi, šis nutarimas neskundžiamas.

Pirmininkas

Šarūnas Keserauskas

⁷⁵ Žin., 1999, Nr. 60-1945; Žin., 2006, Nr. 77-2975.